

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 8 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 10 ft., 1/4 évre 7 ft., 1/4 évre 8 ft 50 kr., 1 óra 1 ft 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 16 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Várjuk meg az elégtételt!

Arad, október 18.

(J) A magyar közvélemény már nem egyszer adta kiváló jelét józan higgadságának és bölcs mérsékletének, azért hisszük, hogy most is, mikor erre — sajnos — különös alkalom nyílik ismét, nem fogunk csalódní ebbeli várakozásunkban.

Nem csekély áldozat és önmegtartóztatás kell ehhez, az igaz; mert a leggyalázatosabb sértés követtetik el ellenünk az által, hogy a magyar államiság szimbólumát, a magyar nemzeti zászlót megbecstelenítették Zágrábban, de azért a magyar nemzet mégis lesz oly emelkedett felfogású, hogy ennek a gyalázatos botránynak a megítélésében, mint már más alkalommal, türtőztetni fogja jogos felháborodásra gerjedt indulatait. Önmagát legyőzni, a legnagyobb győzelem, s ez a nagylelkű és emelkedett felfogás nem ismeretlen a magyar nemzeti típusban.

Ehhez a vonáshoz fordulunk, amidőn jól értesült és megbízható információk alapján mindenekelőtt azt sietünk kijelenteni, hogy a zágrábi tüntetésekről és az ottani magyarelles hangulatról szóló hírek általában véve túlzottak. Nem akarjuk evvel tagadni vagy csak szépíteni is azt, ami Zágrábban történt, hisz akkor okvetlenül siket fülekre találnánk, csak azt akarjuk elérni, hogy a rideg valóság magában véve menjen át köztudatunkba.

Az eseményeket tehát úgy kell venni, ahogy megtörténtek, s nem úgy, ahogy egyik-másik lap tudósítója — talán túl-

buzgóságából — azt kiszinezve közzé tette. E szerint pedig közvetlen és hiteles értesülések alapján mondhatjuk, hogy a zágrábi botránynos események kizárólagosan csakis az ottani egyetemi ifjuság fanatikus részének bűnéül tudandók be, ellenben azokat a horvát polgárság terhére róni nem lehet. Az ifjuság pedig éretlen! azt tudhatjuk saját tapasztalatainkból is, mert ha őszinte vallomásra készen a szívkünkre teszszük a kezünket, akkor be kell ismernünk, hogy bizony nálunk is sok volt arra nem egyszer az eset, hogy az egyetemi ifjuságunk kezdeményezéséből oly botránynok történtek, amelyekből a székesfőváros polgársága indignációval fordult el. Nem tagadhatjuk, hogy akadtak nálunk Takács Zoltán-fele hősök, s most ime Zágráb is produkálta a maga Takács Zoltánjait.

De ezeknek az éretlen ficzkóknak a gyalázatoságaiért épp oly kevésbé lehet felelőssé tenni az intelligens polgárságot és a kormányt, mint azt nem lehetett tenni akkor, amikor Budapesten játszódtak le botránynos tüntetések.

Ezért mi nagyon elhibázott és elhamarkodott lépésnek tartjuk a sajtó egy részének azt a magatartását, hogy most néhány suhancz pimaszsága miatt egyszerre kinéltlenül ellene fordul a bálnak, akit eddig mindig a magyar sajtó általános elismerésben részesített. — Ez igazságtalan eljárás. Hogy gróf *Khuen-Héderváry* Károly mit produkált politikai tekintetben, azt Horvátország parlamenti viszonyai elvitázhatalanul igazolják s a sikereket gyerkőczök zavargása le nem

ronthatja. Es éppen azért, mert a bán eddig is erélyének elegendő jelét adta, joggal elvárhatjuk tőle, hogy a megsértett magyar nemzeti szuverenitásnak és közérzésnek megszerzi azt, amit feltétlenül meg is követelünk tőle, a teljes és példás elégtételt. Ennek megtörténteig azonban a magyar közvéleménynek okvetlenül föl kell függesztenie marasztaló ítéletét a bálnal szemben.

BELFÖLD.

Visszavont törvényjavaslat. A képviselőház elé még Csáky Albin gróf törvényjavaslatot terjesztett volt az egységes elméleti jogi államvizsgálat tárgyában, amely javaslat azonban mindedig még a ház közoktatásügyi bizottságában sem került tárgyalás alá. Wlassics miniszter, visszavontnak kívánja tekinteni ezt a törvényjavaslatot s helyette az egész jogi vizsgálati rendszert felölelő előterjesztést szándékozik benyújtani.

A képviselőház mentelmi bizottsága október hó 22-én délután 5 órakor ülést tart. Tárgy: Sima Ferencz, Ugron Gábor, Ugron Zoltán, Polónyi Géza, Bartók Lajos, Horváth Gyula, Drakulics Pál, Zichy Jenő gr. képviselők mentelmi ügyei.

A zágrábi botránynok.

— Ujabb részletek. —

— október 18.

A tegnapi események után sok horvát hazafinak, akik eddig nyugodtan nésték a dolgok folyását és nem tulajdonítottak a zavargásoknak komoly jelentőséget, kinyílt a szem, különösen ami a rendőrséget illeti.

A városi rendőrség, amely mindössze 80

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A palotaörök.

Írta: Gyulafarkas.

Nagynéném igen kedves, derék öreg asszony. Szívem egész hevével szeretem. őt Es ez érzetem teljesen önzetlen. Nagynéném nem tartozik ama regénybeli néni sorába, a kik unokaöccsüknek nagy vagyont hagynak s e miatt folyton gyötrik őket. Kérve-kérek mindenkit ne higgyenek azoknak a regényeknek: ilyen nagynénék nem is léteznek.

Egyáltalában megfoghatatlanul értelmetlen s valótlán tényeket szoktak azok a regények elhitetni — mert fájdalom, sokan elhiszik — az olvasókkal. Szerencsésen lassan-lassan hitelüket veszítik. Így például néhány esztendő óta a mi piacunkon turót csupán olyan regények lapjaiban mérnek, melyekben zsarnok apa nem engedi a regényhősnek leányát. Az ilyen irók, kik ilyet állítanak, már lejártak magukat. Ugyan melyik apa nem adja férjhez leányát, ha kéri? De nem kéri. Azonban visszatérek nagynénémhez.

Bizonyos időközben, hetenként, kéthetenként uszteletemet szoktam tenni nagynénémnél, a ki özveg asszony régóta s egyedül él cselédjével. Kicséréljük ilyenkor újágainkat. En, a ki előfizetője vagyok a „Sárrétnek”, mely mióta kijelentette, hogy bizonyos ügyben tiszteit laptársá, a „Times”, alaposan téved, korlátlan bizalmamat élvezi, én tehát a

világ, hazánk és városunk nevezetesebb eseményeit adom elő a „Sárrét” nyomán nagynénémnek, ő cserében a család — szeretett családnak — köréből való történeteket sorolja fel nekem lelkiismeretes pontossággal. Nincs halálkozás, születés, lakodalom és családi bűz pártviszály, melyekről nagynéném a legkimerítőbb és leghitelesebb értesüléssel ne bírna. Főleg a „Bűz pártviszály” rovatot szokta változatosan előadni. Meg vannak a mi rendes embereink, a kiket mindig leszidunk, mások, a kik felett sajnálkozunk. Az ilyen látogatás után rendszeren megnyugtatra távozom.

Minden alkalommal meggyőződöm róla, hogy családnak felett örangyal lebeg, ki éles két pászszemén át minden bajt meglát, vigasztal, tanácsol, ott terem a betegeknel és vigasztaló szavakkal főz részükre köménymagos levest, majd igasi fájdalommal siratja az élet tartományából a halál birodalmába távozott családtagokat.

Jelentést kell tennem mindannyiszor a színházról is nagynénémnek s ime — hihetetlen, de ez a legkeservebb kötelességem, melynek nem tudtam eddig jól megfelelni.

Evek hosszú, hosszú sora mult el azóta, mikor én először voltam a színházban. Nem emlékszem, hogy mifele darabot adtak. Másnap nagynénémhez mentem s elbeszéltem a darab tartalmát.

Jóságos mosolyival hallgatta meg s aztán ábrándos hangon szót:

— Hiszem, fiam, hiszem, hogy szép volt, de hejh! ha azt a darabot láttad volna!

— Melyiket?

— Rég volt az már, a mikor láttam, gyönyörű darab, milyen szép, milyen ...

— Mi a címe!

A címe ... azt nem tudom, őh de az borzasztó, mikor abban a darabban est kiáltják!

Pa-lo-ta-örök vi-gyáz-zatok! Vigyáz-zatok! Kisérteties hangon letéve kötését, székből felemelkedve, mutatójával előre-bökve, átszellemlőten szavalt a megható darab részleteit: és én bennem megzilárdult az a hit, sziklakeménységűvé vált az a meggyőződés, hogy nincs a földön kedvesebb darab a néni darabjánál.

Nem is tudom, hogyan történt, de egyszer így találtam szólni nagynénémnek:

— Vajjon miért nem adják azt a darabot?

— Ah! — szolt remegő hangon az öreg asszony — ha adni fogják, akkor elmegyek én is a színházba. Mióta szegény uram meghalt, huszonegy esztendeje annak, nem jártam színházba, de ezt megnézem!

Elhatároztam, hogy bármi áron megtudom melyik darabban mondják ezt:

— Palotaörök ... vigyáz-zatok.

Valahányszor a színházban régi drámákat adtak, mindig elmentem s végig néztem. Számtalan darabot néztem így meg. Játsz-tak

emberből áll, nemcsak ezen alkalommal bizonyult feladatai teljesítésére képtelennek és kikerülhetetlen lesz Zágrábban a rendőrség államosítása.

A városházán tett látogatás alkalmával ő Felsége az emlékérem átvételekor egészen szabadon beszélt; épen nem volt az előre megállapított kijelentés és válasz; nem is épen úgy szólott, amint némely lap közölte. Megjegyzendő egyúttal, hogy ez a látogatás délelőtt egynegyed 10 órakor történt, az ismeretes botrányt, a nemzeti színi zászló elégetését pedig 11 órakor rendezték, miután ő Felsége már visszatért szállására.

Ha az ellenzéki agitátorok, akik ezeket a botrányokat valósággal rendezték, azt hiszik, hogy ezzel valami kárt okoztak a bánnak, vagy Crnjavi osztályfőnöknek, vagy farsse pozícióba terelték őket, nagyon is csalódnak. Senki sem fogja azért a bánt felelőssé tenni, ellenben jobban szemmel fogják tartani jövőre a tanár urakat.

Már ma igen egészséges reakció volt észlelhető. Az egész közvélemény nyíltan elítélte a gázolást és még a tuzó horvátok is hangosan beszélték, hogy mégis szegény Zágrábra, ilyen jeleneteket rendezni, amikor Magyarországon a horvát zászlót soha a legkisebb baj sem érte. Hiszen csak a legutóbb is Pécsen a horvát kereskedelmi kamarának képviselői büszkeséggel szemlélték, hogy tisztelgésre horvát zászlókat is kitétek és egyetlen embernek sem jutott volna Pécsen észébe, a zászlót megsérteni, vagy akár csak kifogásolni is azt, hogy kitétek.

A legutóbbi éjen át katonaság volt kirendelve, de mivel a szervezett krakóler sereg nem jöhetett az utózára, nyoma sem volt semmiféle tüntetésnek.

A zágrábi eseményekről a „Politesche Correspondenznek” a következőket jelentik: A zágrábi események a magántudósítók túlzott ecseteléseivel következtében a tényekkel nem egészen összeegyeztethető benyomást keltenek. A magyar zászló elégetése fiatal emberek sajnálatos eltévedésének tulajdonítandó. A bűnösök a legszigorubb büntetésben fognak részesülni és az ügynek az illetékes bírósághoz való áttételével, az incidens befejezettnek tekintendő. Tévedés volna fiatal deákok meggondatlan felhevüléséből a zágrábi lakosság valódi érzelmeire következtetni, mely a magyar vendégeket szívélyes rokonszenvvel

fogadta és a mely mindentőle kitelhetőt megtette, hogy az uralkodó lelkesült fogadtatása zavartalanul folyjon le.

Tény, hogy ő Felsége és Bánffy báró miniszterelnök a zágrábi eseményekről, melyek Zágráb távoli városrészein történtek, csak röviddel elutazásuk előtt nyertek tudomást. Az eseményekből semmi esetre sem következethet, hogy Zágrábban túlyomó a magyar-ellenes hangulat. Az összes higgadt elemek inkább teljesen meg vannak győződve, hogy a jelenlegi kormányzat a legmesszebb menő tekintettel van a horvát autonómiaira. Különösen K h u e n-H é d e r v á r y gróf oly állapotot létesített, mely a szerbek és horvátok között létezett folytonos surlódásoknak elejét vette. Senki sem fogja Bánffy báró miniszterelnökről feltételezni, hogy éretlen diákok oszlopaiból a horvát lakosság érzelmeire messze-menő következtetéseket vonjon. „Es még kevésbé lehet szándéka a magyar kormányának, hogy eltérjen eddigi politikájától Horvátországgal szemben.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 768.5 milliméter. délután 2 órakor 764.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 8.5, délután 2 órakor C° + 6.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 4, délután 2 órakor EN. 8. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az előző 24 órában: 11 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 19. —

Hideg. — Délen csapadék.

HIREK.

Október 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Alk. Péter. — Protestáns naptár: Alk. Péter. — Izraelita naptár: Maroh. S. B. — Görög-keleti naptár (október 7.): Sergius. A nap kél 6 óra 26 perccel, nyugszik 5 óra 4 perccel. Szabadágharozni emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A fogyasztási adó megváltása. A városi fogyasztási adó megváltására vonatkozólag Arad városa már annak idejében megtette a ajánlatát a pénzügyminiszternek, ki azonban a kérdés elintézését függőben hagyta. Ekkor S a l a c z Gyula, kir. tanácsos polgármester felutazott Budapestre, hogy ez ügyben tár-

gyalásokat kezdjen a pénzügyminiszterrel. A polgármesternek úgy látszik eredménye volt, amennyiben a pénzügyminiszter a városnak a fogyasztási adók megváltására tett ajánlatát elfogadta. Tegnap ült össze S a l a c z Gyula elnöklété alatt a fogyasztási adó bizottság, mely a miniszter leiratát tárgyalta. Ezzel a 22.000 forintos, elfogadott ajánlattal most már természetesen be van fejezve az ügy, s a fogyasztási adó megváltása árverés tárgyát képezni nem fogja.

— Az igazoló választmány ülése. Arad szab. kir. város igazoló választmánya tegnap tartotta ülését V a r j a s s y József elnöklété alatt. Az ülés tárgya volt megállapítani ama országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét, kik a jövő havi törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál szavazattal bírnak. Ennek megállapítása után a szavazókat kerületekbe osztották lakhelyeik után, s a jegyzéket további intézkedés végett bemutatják a polgármesternek.

— Véres kardpárba! S. B. egyéves önkéntes és S. I. takarékpénztári tisztviselő között tegnap d. e. 11 órakor az aradi vár tiszti vívótermében kardpárba folyt le melyen az utóbbi homiokán és feiső jobb karján erős sérülést szenvedett.

— A vidéki sajtó és a millonárs kiállítás. Egy kis figyelmességben részesíti az ezredéves kiállítás igazgatósága a vidéki sajtót. Felajánlja a lapoknak a kiállítási sajtóiroda szolgáltatását. Az „Aradi Közlöny” tegnap vette S o h m i d t miniszteri tanácsos kiállítási igazgató levelét, melyben javaslatot kér a lap szerkesztőségétől arra nézve, hogy miként vélné a vidéki lapoknak a kiállítási sajtóiroda részéről való legmegfelelőbb kiszolgálását s általában a vidéki sajtónak a kiállítással szemben támaszható igényeit legméltányosabban kielégíteni? Az október 27-én, N a g y v á r a d o n tartandó vidéki hírlapírói értekezleten bizonyára megvitatásra kerül a kiállítási igazgató levele is.

— Csontvázak a csatornában. A serényen munkálkodó angolok a földtúrásban immár az Arpad-térig jutottak el. Ennek egyik csatornájában n a g y m e n n y i s é g ű e m b e r o s o n t o k r a a k a d t a k a m u n k á s o k. A leletnek nagy nézőközönsége van, s habár a tömeg tiszteletlenül is szól a fehérlő csontokról, mégis bizonyos borzalommal respek-

sokban közlök örök. Ezekre azonban mindig azt szokták kiáltani:

— Örök, ragadjátok meg!

Mástébe palotaörököt sehol sem voltam képes felfedezni. Számos ismerősömet kérdeztem meg, egyik sem tudott a palotaörökről. Végre akadt egy ur — színházi törzsvendég — ki megesküdött, hogy ez a jelenet akkor van, mikor Hamletnek az apja lelke megjelenik.

Egy hét múlva Hamletet hirdette a színpal. Délután beállítottam nagynénémhez:

— Néné, ma színházba megyünk!

— Csak nem azt a darabot adják?

— De azt. Megtaláltam végre. A címe Hamlet.

Nagynéném gondolkozott. Nem ismerte ezt a darabot. Abban a kis vidéki városkában, a melyikben ő fiatal korában lakott, az a vidéki színésztársulat, magyarul „trupp” a melyik akkoriban játszott, minden egyebet adott, csak Shakespeare drámáit nem.

Nagynéném túl boldog volt. Este együtt mentünk színházba.

Mem tudom leírni, mennyit pirultam, a miatt, hogy a dán királyi palota öreinek nem kiáltották azt, hogy „Vigyázzanak”. Nagynéném figyelemmel nézte végig a darabot, airt is benne és fázott, mikor a kísértet jelent Hamlet előtt . . . meg volt elégedve a „dekorációkkal”, de aztán így fejezte be véleményét, mikor haza kísérttem:

— Hanem az a másik darab! . . . milyen rettenetes volt, mikor mondják: Palota örök

vigyázzatok! Persze, most nem adják a régi darabokat. Az ilyen új darabok, mint ez a mai, azok is jók, aztán Hamlet nagyszerűen játszott! de azok a régi jó darabok . . .

Vigasztalhatatlan voltam a felett, hogy nagynénémét rászédtem. Keserű szemrehányásokkal illetem azt a színházi habitué, de ő pattogva az felelte, hogy nem tehet arról, ha most mindent új fordítás szerint játszanak. Bizonyos, hogy Hamletet is új fordítás szerint adták s kihagyták belőle a palotaörököt. Egyébiránt úgy tetszik neki, hogy a „Notredamei toronyörök”-ben kiáltják.

Uj remény szállta meg szívemet. Valaha én is láttam toronyörök s akkor nem sajnáltam is azt a szegény pupost, de arra nem emlékeztem, hogy tényleg vannak-e benne palotaörök? Mindegy, megkérem a nagynénémét, beszélje el a tartalmát annak az ő darabjának. Eddig úgy is csók a palotaörökről szólt benne. Aztán ha látom, hogy csakugyan a Notredamei toronyörök van szó, hát akkor elviszem a színházba.

Előadtam nagynénémnek, hogy most már nagyon valószínű, hogy rákadtam darabjára. A címét nem mertem megmondani, hátha nagynéném a cím idegensége miatt elveszti bizalmát.

— Kérem kedves néni, mondja el, hogy mi volt abban a darabban?

— Jaj, felelt ő mosolyogva, szép darab volt.

— Hiszen tudom, hogy gyönyörű lehetett, de mégis mi lehetett benne olyan érdekes a

palotaörökön kívül, hogy annyi idő óta éppen erre úgy emlékezik nénikém? — szóltam az öreg asszonyhoz. Nem játszott benne egy pupos siketnéma?

— Ah dehogy volt pupus? — szólt nagy erővel az öreg asszony, aztán lassan, vontatott hangon folytatta:

Hogy felejténem el ezt a darabot mikor a szegény urammal együtt voltunk színházban — azelőtt való nap lettem a mátkája s akkor este vele együtt tiltánk a színházban, egymás mellett: a leghátulsó sor szélén!

— Igen, de a néni csak azokra a palotaörök emlékezik. Mit mondtak még egyebet a darabban.

— Oh! — szólt mosolyogva nagynéném, hiszen szegény férjem folyton sugdosott . . .

— Így hát nem emlékezik egyébre a palotaöröknél?

Nagynéném sebesen kezdett kötni.

— Hogy a darabban mit mondtak egyebet, azt nem tudom, de ő hogy mit mondott nekem, oh arra még emlékszem.

Rövid szünet állott be. Én törtem meg a csendet:

— Hogy van az, hogy nénikém épen erre emlékszik: Palotaörök vigyázzatok?

— Erősen kiáltották, így: Vigyázzatok! és görögfüzet gyújtottak, egyszerre megvilágosodott a színházban — mondá, szeméit lesütve nénikém.

Felhagytam a palotaörök keresésével.

tálja, ki tudja hányadik dédapjának a maradványait.

— Scheinberger öngyilkossági kísérlete. Tegnap a délutáni órákban az a különös hír terjedt el a városban, hogy Scheinberger Mór a folyton konokul tagadó híres sikasztó, börtönében öngyilkossági kísérletet követett el. Felakarta akasztani magát. A mind jobban terjedő szenzációs hír miatt Sörényi fogházfelügyelőhöz ment tudósítónk, ki ezután nagyon gyorsan megozafolta a hírt. Azt mondta, hogy Scheinberger sokkal okosabb ember, mintsem hogy olyan bolondságot elkövetne.

— A lyceumi tornacsarnok nagy renoválásokon ment keresztül, mely miatt egy a középiskolákban, mint a torna-egyesületben eddig szünetelt a tornatanítás. A tornacsarnok felső elromlott faablakai kettős vasablakkal cseréltettek ki, melyek egyszerűsággal a szelőlötető készüléket is szolgáltatják. Az alsó eddig egyes nagy ablakokat is nyertek, egy udvarra nyíló ajtót teljesen befalaztak, az utcára nyíló nagy kapu elé még egy kaput építettek a falakat köröskörül egy méter 30 centiméter magasságban cement burkolattal vonták be, szóval a lyceumi tornacsarnok belseje egészen átalakult. Ezenkívül a tornaszerek farszeit és az oszlopokat befestették a talajtiszta mosott homokkal behintették. A tornaegyesület működését hétfőn, azaz 20-án szintén megkezdi.

— Ellenőrzési szemle. Az aradi várban tegnap reggel kezdődött az idén fegyvergyakorlatra be nem vonult osz. és kir. közöshadseregbeli legénység ellenőrzési szemléje. A szemléjét Gasslunger százados tartja.

— Az osztályorsajáték huzásánál tegnap az aradi ipar és népbank pénzváltó fizlete által eladott 89,577 sz. sorsjegy 2000 koronát nyert. Ugyancsak az ez intézet által eladott sorsjegyek közül számosat hústak ki 400, 200 és 80 korona nyeresémmel. — A Wallfisch Armin helybeli banküzletéből eladott 52,476 sz. sorsjegy szintén tegnap — mint táviratilag tudják — 400 koronát nyert s az itt eladott sorsjegyek közül is egész sorre esett kisebb nyeresemny.

— Záró díjlövészet. Az aradi polgári lövész-egylet ma délelőtt 9 órakor kezdi záró díjlövészetét, mely tart ma egész nap és holnap reggel 9 órától estig.

— Felhívás és kérelem. Az aradvidéki tanító-egylet pénztárát átvevén, kérem az igen t. rendes és pártoló tagokat, hogy egyleti tagsági díjukat hozzám küldeni, illetve nálam fizetni sziveskedjenek. Tisztelettel Galsa, u. p. Világos 1896. október 17. Hermann J. Gyula tanító, egyleti pénztáros.

— A 40,000 korona nyertese. Mint értesülünk, a tegnapi osztályorsajáték huzása alkalmával a 40,000 koronás nyeresémmel Rosenberg budapesti kályhászlet tulajdonosa nyerte el, a kiról a napokban irták a lapok, hogy többrendbeli váltóhamisítás után a fővárosból megszökött.

— Vakmerő betörés Borosjenőn. Borosjenőn a betörések, mondhatni, napirenden vannak; a vagyon és személybiztonság nagyon megcsappant. Valóban igen szükséges lenne, ha a borosjenői csendőrség létszámát megszorítanák, mert a jelenlegi helyzettel az a csendőrség nem képes kötelességét teljesíteni, hogy a vagyon- és személybiztonság minden tekintetben megóva legyen. Most egy újabb vakmerő betöréses lopás tartja izgalomban a borosjenőket.

Nacht Viktor — írja levelezőnk — az első magyar általános biztosító társulat ügynöke, már régebbi idő óta lakik Borosjenőn a járásbíróház épületének udvari részében. Tegnapelőtt gazdasági ügyeinek rendezése végett Csermőre utazott. Elmenetele előtt, mint gon-

dos ember, mindent a legnagyobb vigyázattal elzárta. A lakásra való felügyelettel pedig takarítónőjét bízta meg. A takarítónő tegnap reggel lakásából kijöve, az első pillanatban észrevette, hogy Nacht Viktor lakásán valami különös dolog történt. Gazdája hálószobájának felső és alsó ablakai ki voltak törve és a hálószobából a konyhába vezető ajtó, amely belülről volt becsukva, tárva-nyitva volt, s a konyhaablakkal együtt bezúzva. A szobába lépve, látta, hogy gazdája íróasztalának fiókjai fel vannak törve. A rögtön értesített csendőrmester a járási szolgabíróval azonnal a helyszínre ment, a betörés részletei felől meggyőződést szerzendő. A tettes valószínűleg másodmagával lehetett, mert az ablak vasroztélylyal van ellátva, úgy, hogy azon egy felnőtt ember alig hatolhat be. A látható lábnyomokból következtetve, az ablakot betörvén, azon egy gyermek mehetett be, aki a belülről bezárt hálószoba ajtaját kinyithatta s az elvetemült gazembert az ablakon beeresztette, aki vésővel a különben erős íróasztal fiókokat felfeszítve, az ott talált pénzt, káros bevallása szerint 90—95 forint magához véve, a konyhaablakán távozott. Valóban ezen elszomorító körülmény nem kis aggodalomban tartja a borosjenőket, mert ehhez hasonló betörés most már oly gyakran kezd ismétlődni, hogy alig mernek a borosjenőiek lakásukból távozni, hasonló betörésektől való félelmükben. A tettest még nem sikerült kideríteni, de a csendőrség alighanem jó nyomon haladva, folytatja a nyomozást, s valószínű, hogy értelmesebb úri betörővel van dolga, akinek büntései is lehetnek, de ő maga már nem az első ilyenféle betörést követte el.

— Az elrabolt harmincz krajczár. Szigetváry Mihály és Tyukhendrey Antal, két jónévű aradi osavargó az éjjel megtámadott egy gyanútlanul hazagyekvő oláh embert, s miután azt jó helybenhagyták, a nála levő öszvagyont, harmincz krajczár értékben tőle elrabolták. A tetteseket a rendőrség elfogta, s átkísérte az ügyészséghez.

— Harapós kutya. A kutyájával együtt rándult be Aradra Mócz Zsófia, déznai lakosnő. Ez volt szerencsétlensége, mert az eb Hrabecz Józsefet a ballában megharapta. Az ebet állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

— Ferencz Ferdinád főhercegről. A főherceg részére Lussinpiccolóban a „Penzion Veth„ szálloda első emeletén háromszobából álló lakosztályt béreltek ki. Két szobában a főherceg lakik, míg a harmadikban a komornyik alszik. A szálloda második emeletén lakik a főherceg kezelő orvosa, dr. Eisenmenger, továbbá gróf Clam és két szolgálja. A kikötőben horgonyzik a „Zsófia„ yacht, fedélzetén egy sorhajóhadnagy és öt matrózzal. Gróf Clam és a yacht parancsnoka Ferencz Ferdinád főherceget két év előtti földközi utjában is elkísérték. A főherceg naponkint kirándulásokat tesz a szigeten és ez utakat mindig számárháton teszi meg. A szigeten van egy törzservos özevényének a szanatoriuma is; a főherceg rövid ottléte alatt már két izben járt a szanatoriumban, a hol a 47-ik gyalogezred egyik beteg főhadnagyát, lovag Oron Ottót látogata meg. A főhadnagy Budweisban a főherceg mellé volt beosztva vezérkari tiszt minőségben. A sziget hőmérséke nagyon kielégítő. A hőmérő reggel 7 órakor 18 fok R-t mutat.

— Fenyegetés. Vak koldus telepedik meg a templom bejáratánál, ahol másik vak koldus régebbi idő óta szokott kéregetni. A régi koldus ráfordmá a bitorióra:

— Hordd el magad! Ez az én helyem!
— Már pedig én itt maradok.
— Fenyegető hangon kiált a jogaiban sértett koldus:
— Majd meglátjuk!

— Katastrófa az Okán. Említettük, hogy Oroszországban az Óka folyón egy tutaj elsüllyedése következtében kétszáz ember belehalt a folyóba. A katastrófa részleteiről az orosz lapok a következő részleteket hozzák. A szerencsétlenség vasárnap este történt. Az Osergyarákból és a vásárokról hazatérő munkások és munkások, két egymáshoz erősített tutajon foglaltak helyet, hogy falujukba hazamenjenek. Bedkínó közelében, mintegy tíz főnalyira a

parttól az egyik tutaj léket kapott és süllyedni kezdett. A tutajon levők mind beleestek a vízbe. A feldoklok segélykiáltásai folytán számos ember jött a partra, de nem lévén kéznél semmiféle hajó, vagy csónak, nem tudtak segíteni rajtuk. Más eszköz hiányában néhány gerendát taszítottak a vízbe, a melynek segítségével néhányan meg is menekültek, néhányat pedig feljuttatva sikerült kihuzni a part közelében már sekély vízből. Orvost nem lehetett az egész környéken kapni. Eddig negyvennyolc holtestet vetett ki a víz a partra.

— Új szerkezetű léghajó. A bécsi arsenálban érdekes szerkezetű léghajóval tettek kísérleteket; Siegsfeld augsburgi mérnök találmánya ez a tervező sárkányballonnak nevezte el. A léghajó oszinderalaku, hosszukás gömbből áll, melynek egyik végét lapos, kerék korong zárja el, másik végén azonban szák-alaku toldalék lóg, melyen a lég szabadon betódulhat s a szákot fölfújhatja. A léghajós részére egy kötelekkel odaerősített gondola szolgál, mely a ballon résztes fekvésű fölszállásánál is feltűnően nyugodt volt. Az új léghajót a jelenleg használatos léggömbök helyett használnák hadi csélokra s elfogadása a kísérletek sikerétől függ. A stettini hadgyakorlatoknál, hol királyunk tudvalevőleg a német császár vendége volt — már gyakorlatközben is bemutatották ezt az új találmányt s nagy elnyya, hogy erős szélben is a magasba száll s így a rossz időjárás nem gátolja meg működését. A léggömbnek szeles időben való fölszállása ugyanis ki van zárva, mert a szél mindig lenyomja a gömb nagy felületét, a cylinder-forma léghajónál viszont olyan csekély a nyomási felület, hogy ez fölszállását nem gátolja. A cylinder résztes fekvését külön gépezet szabályozza; a szák-toldalék pedig arra való, hogy a különböző szelek betódulhassanak rajta s ezáltal a léghajó szállását fokozva egyuttal egyensúlyban is tartják. De a kormányrudat is e szák helyettesíti. A gondolának vihar esetén nincs olyan rettenetes hullámsása, mint a léggömb kosarának, hanem csak ingaszertű mozgása. Mindent összefoglalva: az új léghajó igen értékes találmányak mondható.

— Az olasz trónörökös eljegyzéséhez. Rómában — mint egy onnan érkezett távirat jelenti — ismét sokat beszélnek az olasz trónörökös eljegyzéséről. Lambarini, a királyi ház minisztere, tudatta ugyanis a római lapokkal, hogy nem igaz az a hír, mintha a nápolyi hercege a montenegrói fejedelem egyik leányával akarná magát eljegyezni. Kijelentette azonban, hogy a múlt évben folytat tárgyalások az olasz királyi ház és a walesi hercege közt házasság ozéljából, de a tárgyalások mindkét fél beleegyezésével olyan okokból, a melyek nem valók a nyilvánosság elé, megszakítottak. Most azok az okok már megszüntek s a terv ismét felmerült. Mintán Olaszország jövődi királynőjének nem kell okvetlen katolikus vallásnak lenni, a vallási különbség nem akadály. A házasság valószínűleg jövő tavasszal megtörténik s már a legközelebbi trónbeszéd fog ezzel a kérdéssel foglalkozni.

— Jövedelmező házassági közvetítés. Alig van még egy házasságközvetítő, a kinek oly jövedelmező lett volna a fáradozása, mint azé a londoni házasságközvetítő, a ki lehetővé tette a fiatal, eladósodott Marlborough hercege házasságát Vanderbiltnak a leányával. Londonból érkezett jelentések szerint a közvetítést két milliót kapott. Szép összeg s ezért már érdekes volt fáradozni. Ha ugyan fáradságba kerül létrehozni egy házasságot, a melyet mind a két fél óhajt.

— Feltékeny szakácsok. A belga király legutóbbi párisi időzése alatt annyira megkedvelte a francia konyhát, hogy elhatározta, elküldi Párisba az udvari főszakácsot, hogy tanulja ki a francia konyha titkait. A belga király ezúttal mélyen sértette a belgiumi szakácsok önértékét, úgy hogy hírlapi nyilatkozatban tiltakoztak az ell. n. mintha a legelső belga szakács valamit tanulhatna még Párisban és egyáltalában mintha a francia konyha fölötte állana a belgiuminak. A honyhákés belga vitészi között most nagy az izgalom, hogy a király megmástitja-e elhatározását vagy megbélyegzi-e a belga szakácsművészetet?

— A vízbe. Egyik párisi rendőrbiztos inasa tegnapelőtt szabadságot kapott és azt a korcsmába töltötte. A felesége szemrehányást tett neki, de nem hallgatott rá.

— Eh bien, kiáltott az asszony nem marad más hátra, mint hogy a vizbe ugorjam.

— Eredj, szolt gyöngéden a férj. Addig is isszom még néhány pohárral.

Az asszony távozott.

Ekkor a férjet elfogták a lelkiismereti furdalások. Fizetett és e szavakkal távozott.

— Minthogy a feleségem a viznek ment, fölkeresem a vizben.

Azzal a osatornához sietett és belevetette magát.

Egy rendőr meglátta és egyenesen utána ugrott, hogy kimentse, de az ittas ember nem hagyta magát. A felesége után akart halni minden áron. De akkor meghallja az asszony szavát a partról:

— Micsoda vén szamá! Nem jössz ki azonnal!

Erre aztán felhagyott a küzdelemmel.

— Tiens, ha nem halt meg, szolt, akkor jól van minden. Menjünk, fizetek egy-két pohárral.

Másnap azonban a rendőrbiztos jól megmosta a fejét víz nélkül.

— XIII. Leo, mint sakkmeister. A világ egyik legjelentékenyebb sakkjátzója nem vett részt a Hastings versenyben, de az ott játszott parthiekat a legnagyobb érdeklődéssel kíséerte; ez a sakkjátzó XIII. Leo. Rendesen egy római pap, pater Guilia a pápa ellentele, még pedig már 32 év óta. Amint Peci bi-bornok a pápai székre lépett, pater Guilia Firenzéből Rómába hivatott s a vatikánban kapott állandó lakást. Kitűnő játzó, de oly heves természetű, hogy a pápa gyakran kénytelen neki egy kis prédikációt tartani az önuralom és a lemondás erényeiről.

— Mária Annunziata főhercegnő belkutatása. Károly Lajos főherceg és neje Mária Terézia főhercegnő, továbbá Mária Annunziata és Erzsébet Amália főhercegnők, tegnap reggel külön udvari vonaton Bécsből Prágában utaztak Mária Annunziata főhercegnőnek apátnővé való beiktatási ünnepélyére. A főhercegi család kíséretében voltak gróf Pejasevich fődvarmester, Schönfeld grófnő fődvarmesternő, báró Bromann kamarai előljáró, gróf Salm szolgálattevő kamarás. Az ünnepélyesség vasárnap mentek végbe és a főhercegi család kedden elhagyja Prágát és onnan Bécsbe, majd pedig hosszabb időzéstre tapolcsányi birtokára utaznak.

— A csári koronázás költsége. Jövő év elején lesz Moszkvában II. Miklós császárnak és nejeének a koronázása. Moszkva város képviselő-testülete a költségekre 450 ezer rubelt, körülbelül 600 ezer forintot szavazott meg. Ebből 200 ezer rubelért szegény-menházat állítanak fel 200 ember részére, 100 ezer rubelbe fog kerülni az állami épületek kivilágítása és 45 ezer rubelt emészt fel a katonaság megvendégelése.

— Röviden és velősen. Abesszinia fővárosának Addis Ababa-ak utozáin az utóbbi napokban a következő hivatalos figyelmeztetést függesztették ki: „En, a negus levágotom mindenkinek a kezét, a ki az újonnan vert talérokot utánozza vagy összeolvasztja azért, hogy belőlük ékszereket csináljon. Őrizkedjete hát ezektől.“ A negus úgy látszik, jól ismeri népet és börtön helyett radikálisabb büntetéssel akarja megvédelmezni a kincsárt.

— Ahol nem lehet elválni. Tudvalevő dolog, hogy sehol a világon oly könnyű szerrel el nem választják a házafelket, mint az Egyesült államokban, kivéve az Unio egyetlen államát, Dél-Karolinát, hol a házassági válópereket egyáltalán nem ismerik. Dél-Karoliná új alkotmányában, melyet a nemzetgyűlése hó elején fogadott el, van egy pont, mely szerint házassági válásokat az állam területén kimondani sehol sem lehet, sem más országokban kimondott válások Dél-Karolinában el nem ismertettek.

— A ki megveti a statisztikát. Egy angol tudós levelet irt mahomedán ismerőseinek és statisztikai adatokat kért tőle a város népessége s életviszonyaira vonatkozólag. A választ csakhamar meg is kapta s így szolt: „Drága

barátom, életem öröme te! Arra, a mit tőlem kérdezel, nehéz válaszolni s ha tenném is, minek bajlodnék e haszontalansággal. Habár életem kezdete óta e városban lakom, sem a házak számát, sem a lakosságát soha meg nem olvastam; hogy az egyik mivel terheli meg az öszvérét, a másik meg a barmát, ahhoz semmi közöm. A városunk ellöbi történetét egyedül Allah tudja s csak az égben mondhatnák el, mennyi piszok és zavar lehetett itt, mielőtt Izlam kardja a hitetleneket elzavarta. Mi ozélja volna a multak kutatásának? Ó, édes lelkem, ó, szelid báránycám, ne törődj te az olyan dolgokkal, mikhez semmi közöd, de ha jössz, ölelő karokkal várunk s örömmel fogadunk. Béke veled!“

— Bikaviadatok áldozatai. A Sevillában e hó kilenczedikén megtartott bikaviadalon az egyik bika felpékelté a ballero viadort, kit súlyosan megsebesülve, reménytelen állapotban szállítottak be a kórházba. Ugyanaz nap az Algecirasban megtartott bikaviadalknak is voltak áldozatai. N elle toreadort melibe döfte a bika, Gelló viadornak combjába furt iyukat, a megvadult állat keresztüdobta a korláton úgy, hogy a szerencsétlen lábát törte.

— Gyilkosság a gyermekek miatt. Na gy Be c s k e r e k mellett egy telepet szerveztek mely telepen olcsó kamatra házat és földet kaptak az emberek. Egész Torontálmegyéből odagyűlt a nép, de többnyire csak magyarok maradtak ott. A többiek vagy oda sem vándoroltak, vagy csakhamar másfelé mentek. A telepen, mely közigazgatás szempontjából Nagybecskerekhez tartozik, majdnem mindennapos a verekedés. A mindenfelől odagyűlelt magyar gányölegények, egyre meg akarják egymásnak mutatni, hogy kiben több a virtus. Egyetértés nincs az egész faluban. Farkas József telepes már attól kezdve rossz viszonyban élt Kovács Sándorral, hogy oda költözött. Ketten vettek együtt egy telket és így a sors még inkább összeszorította őket. Kovács különben izgága ember volt, a korcsmában ő akart az ur lenni, a többit rendesen kidobta onnan, s ha másképp nem ment, bicskával szerzett érvényt akaratának. Mindennapos volt köztük a szivakodás, olykor gyűnyörködött a paraszt-virtusban az egész falu, miközben egyszer ököre mentek és kékre zöldre verték egymást. A gyűlölködés átment a gyermekeikre is; azok folytatták ott a szivódást, ahol apáik elhagyták. Tegnap iszaváltás támadt közöttük. Farkas gyerekei azt mondták a Kovács gyerekeknek:

— A ti apátok gazember, aki a börtönbe való!

A fiuk ezt elreferálták apjuknak, mire Kovács az apát vonta felelősségre. Így támadt köztük a konfliktus, miközben Kovács azt mondta:

— Egyikünknek még ma meg halni, több az ember egygyel a faluban.

De talán el is felejtette, hogy mit mondott, mert elment a korcsmába és ott ivott késő estig. Tizenegy órákor, mikor haza indult, észrevette, hogy a kapuban áll Farkas a kaszával és rája les.

Mikor közelébe ért, Farkas fölkiáltott:

— De most már én veszem el a te életedet. Ez rá akart csapni a kaszával. Kovács átrohant a szomszédos portára és kikapva a kaputámasztó iszonyatos nehéz dorongot, visszasietett az utozára.

— Kit akarsz te leütni a kaszával? — kérdezte.

— Tégedet, — hangozott a felelet.

Erre Kovács úgy ütött a doronggal Farkas fejére, hogy az szörnyet halt. Kovács önként jelentkezett.

—x— Lapunk mai számában megjelent Heckscher József hamburgi bankár sorsolási hirdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét. E bankház jó hírnevet szerzett magának mindenütt pontosságá, szigoru becsületessége által, miért is ajánljuk a nagyközségeknek.

GYÁSZROVAT.

† Özv. Rosenberg Lipótné elhunytáról vettük részvételt az alábbi gyászjelentést: Alulírottak a maguk és számos rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik imádott jó anyjuk öz v. Rosenberg Lipótné szül. Bleyer Johanna urónek, gyermekei boldogi-

tásának szentelt életének 69-ik évében f. hó 17-én rövid szenvedés után történt gyászos kimúltát. A drága halott földi maradványai f. hó 18-án d. u. 3 órákor fognak a halottas házból (Asztalos Sándor-utca 2. sz. a.) az aradi izraelita sirkertben örök nyugalomra tétetni. Áldás emlékére! Béke hamvaira! Arad, 1896. október hó 17-én. Rosenberg Ignácz Reus Náthánné szül. Rosenberg Berta Goldberger Ignáczné szül. Rosenberg Janka öz v. Stein Dávidné szül. Rosenberg Lina Rosenberg Lajos Dr. Rosenberg Miksa Rosenberg Alajos gyermekei.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kereskedők köre ma szombaton este fél 9 órákor saját körhelyiségében (Takarék-pénztári épület) igazgatósági ülést tart melyre es uton is a tisztviselőket meghívja az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat (október 19.) Toto és Tata, operette, itt másodszor.

Vasárnap (október 20.) Délután fél helyárral: A madarász, operette. Este: Dózsa György, népszínmű.

Toto és Tata.

— A tegnapi bemutató. —

Egy nagyzási mániában szenvedő bohózat, mely a szinlap szerint operette-nek hiszi magát: ez Tata és Toto, a mely tudunk szerint, a francoziáknál nem is mint operette, hanem mint vaudeville került színre. Annyiban különbözik a bohóztól, hogy ez utóbbinak a szövege többnyire szellemes, bonyolult és kaotagató, míg az esti darabból csak ez utóbbi áll. Irták pedig Paul Richard és Albert Barré urak, ki a zenét is szervezte.

Az újdonságnak egy öltözési és vetkezési steplechaise költöszöz pikáns érdekességet. Még fegadásokat is lehet kötni közben afölött, hogy legközelebb mint fiu, vagy mint leány jön-e elő a primadonna. Az igaz, hogy könnyű előre kitalálni.

Sajátságos jelensége e tegnap előadott valami a fin de siècle romlott izlésének. Mi volt képes e mulattató, de gyarló művet úgy a fővárosi, mint egyéb szinpadokon kaszadarábbá tenni, — arra magunk is kíváncsiak vagyunk.

Néhány jól elkészített helyzet és egy szemfényvesztési mutatvány. Mert hogy valakinek ez legyen a szerepe, hogy öt percz alatt tizszer öltözzék át, az nem szinművészetet feltételez a szereplőről, hanem — kőklerságot! Maholnap irnakmajd olyan szerepeket, melyben a kedélyes apának elefántot kell adnia s ez kassza-darab lesz. Hogy pedig ezen az öltözés és vetkőzésen kívül más is volna az operetteben arra nem emlékszünk.

A mű meséje különben a következő:

Az első felvonás tartalmát, mely valami nevelőintézetben játszik s melyben Toto (Pálffy Nina) vezetése alatt holmi lázadás folyik le, nem mondjuk el, azon egyszerű oknál fogva mert nincs. Az operette teljes joggal a második felvonásnál kezdődhetnék, ha nem volna műszabály, hogy egy szalonképes genretű műnek három felvonásból kell állania. A második részben az iskolaigazgató (Liget-i) kinek Tatát akarnak nőül adni, megszökik Tata helyett az öt imádó Cebestannal, (Rónaszéki) Tata pedig Gaston-nal (Hunyady) ugrik meg ama kézenfekvő indoknál fogva, mert szeretik egymást. Bernard apa (Gyöngyi) kinél estély folyik, hogy ellepuzzle a dolgot, Totot felöltözteti leánynak s úgy folyik tovább az estély, míg Toto is meg nem szökik. Elszöknek még: a tanfelügyelő, (Balassa) az igazgató és huga (Tolnáné) stb.

Az egész szinpadon csak Bernard, Tata-Toto atyja marad. Ez is meggondolja magát és elmegy a leányát keresni.

A harmadik felvonásban természetesen az iskolamester elveszi Cebestant, Gaston pedig Tatát a tanfelügyelő a pizéértől a ruháit, amelyért háromfőtől órán keresztül lármozott. És a publikum elvonulhat haza. A mór megtette kötelességét, a mór mehet.

Ilyen a szöveg. A zene az érdekes munka. Valóban figyelemreméltó dolgot végzett a tehetséges szerző, ki összeszedte a zeneirodalom összes és leghasználtabb frázisait.

Mindamellet meglatázzik az egyes számokon a routine, csak hogy egyetlen dallam sem köti le figyelmünket. Csupa tres hangosahogás minden. Legszébb még a 2. felvonás elején és végén visszatérő kis waltzer, a ugyanazon felvonásban előforduló kettősben a néhány ütemnyi berceuse, (bölcsődal).

Különbön hiszük, hogy e műből Aradon is kasszadarab lesz. Vanuk tényleg szindarabok, különösen a könnyebb fajtából, melyeket a sajtónak elítélnie aethikai és kritikai szempontból kötelessége, holott a közönség zöme islésének azok megfelelnek is. A Tata-Totó is ilyen. Aki szeret jót mulatni, az nézze meg a bohóságot — de felejtse otthon a skrupulositását.

Nézzük az előadást. Ezzel — nagyjából — meg vagyunk elégedve, tudván azt, hogy az operette-személyzet a mai körülmények közt többet úgy sem nyújthat már, mint a mennyit nyújtott.

Pálffy Nina sikeresen, ügyes elevenség-gel játszott meg Toto-Tata kettős szerepét s nagyon gyorsan változott át hol fiúvá, hol hol meg leányvá, a mint az ostoba szerep magával hozta. A mi azonban énekelését illeti, nagyon találóan jegyezte meg a hátunk megett valaki, hogy az aradi színpadon soha sem volt még ilyen — hangtalan primadonna és ennek a valakinek erősen igaza van.

Annál élénkebben — kiritt a primadonna mellett hang dolgában Szathmáry Rózsika, a ki néhány csinos dallamot szépen énekel s kedves pajzánssággal játszott a Cesarine kisasszonyt.

Rónaszéki jó Cebestan ugyan, de az ilyen szerepet mért nem adják Fóris Pistának?

Gyöngyi, Balassa, Hunyadi, Tolnainé, Ligeti és Szendrey teljesen beleélték magukat szerepükbe s megérdemlik a dicsőretet.

A ház csaknem megtelt.

Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc története című nagyszabású illusztrált munkából most jelent meg a 46-ik füzet a melyben Gracs a György Bem életrajzát és eredeti hadműveleteit mondja el rendkívül élénken és számos eddig ismeretlen adat főlhasználásával. A füzet egykoru képei ezek: Összetépett honvédtászló darabja, Gróf Almásy Mór, a muzkavezető. A nagyszombati csata 1849. decz. 16. Az aradi utcai harcok 1849. febr. 8-án. Bem fiatalkori arcképe. Szervizpuskája. Bem felkészítése a vitességi nagy érdemrejel. Szerb felkelők handszára.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A László-malom bűnpöre.

Nagyváradon tegnap kezdődött a tárgyalás a László-malom ismeretes bűnpörében. Az ítélő tanácsban Milye Gyula elnököl, az ügyességet Simonffy Béla debreczeni kir. alügyész képviseli. Vádlottak: Konda Samu a malom volt könyvvezetője, továbbá Feldheim Izrael és Edelman Márk nagyváradai kereskedők. Konda a főbűnös. Ő hamisította meg a könyveket, ő készítette a kamis mérleget, melynek következtében a társaság több százezer forinttal károsodott. Ebből Feldheimnek 262.900 forint, Edelmannak pedig 118.000 frt jutott.

Először Szabó Józsefet, a László-malom elnökét hallgatták ki. Szabó azt vallotta, hogy a hamisítást Szilágyi Mór, az időközben öngyilkossá lett vezérigazgató és a főkönyvvezető oly ügyesen leplezték, a mérlegeket úgy állították össze, hogy az igazgatóság Szilágyi öngyilkosságáig nem tudott rájönni a gazságra. Az egyetértés, az összeállítás a vezérigazgató és Konda Samu főkönyvvezető között, valamint az utóbbi, Feldheim és Edelman között szerinte kétségtelen. Valomiasából kiderül, hogy az igazgatóság bizott a vezérigazgató és a főkönyvvezető becsületében. A részvénytársaság javára 105.000 frtot kér megítéltetni.

Utána Konda Samu, elsőrendű vádlottat halgatták, a ki azt vallja, hogy az utóbbi években a malom-üzlet rossz volt. Sem Szilágyi öngyilkosságának, sem a részvénytársaság bukásának okát nem tudja. A főkönyveket ő vezette, sok oly tételt vett be a vezérigazgató rendeletére, melyekről tudta, hogy nem helyesek. Az egyenleget több év óta hamisan állították össze. Ő ezt az igazgató utasítására tette. A szakértők által a főkönyvekben kimutatott hamis összeadásokat és hamis átviteleket tagadja, bár az elnök azt a könyvekből folyó számlákkal rábizonyította. A Feldheim és Edelman lisztkereskedőkkel folytatott bűnös üzletmet szintén tagadja.

Délután 3 óraker nagyszámú hallgatóság előtt folytatták a tárgyalást. Feldheim Izrael másodrendű vádlott az elnök szerint tíz éven át egyetértett Kondával és így a László-malom részvénytársaságának hamis könyvvezetés nyomán 262.000 forint kárt okozott. Feldheim tagadta ezt, de mit sem tudott bizonyítani.

Edelman harmadrendű vádlott bűnös üzelemről semmit sem akar tudni; könyvet soha sem vezetett. Az ő révén 118.000 forintot vesztett a László-malom 10 év alatt. Tagadta, hogy írni, olvasni tud. Nyugtái, számlái nincsenek.

Első tanu Hlatky Endre ügyvédi kamarai elnök volt, ki érdekesen vallott Kondára és Edelmanra vonatkozólag.

Sipos Arpád dr., volt felügyelő és részvénytársasági jegyző vallomásában azt bizonyította, hogy az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjainak sejtelmük sem volt a bűnös üzelemről. A mérlegeket mindenkor lelkiismeretes vizsgálat után írta alá.

Reisman Mór, volt felügyelő bizottsági tag előadta a vizsgálat és mérleg összeállításának módját, s gyakran teljesített „stichpróbákat”, melyek azonban sem a hamisított könyvvezetést, sem Kondának a felekkel fentartott összeköttetése tekintetében nem keltettek gyanút. A hamisítást igen ügyesnek mondja, melyet föltételezni nem lehetett.

A folytatandó tárgyaláson indítványokat fogtak tenni. A tárgyalás valószínűleg szombatig tart, a mikor az ítélet is meg lesz.

TÁVIRATOK.

A zágrábi tüntetések.

Budapest, október 18. (Saj. tud. táv.) A bán ellen az események friss hatása alatt támadt elitelő hangulat lassanként kezd fölengedni politikai körökben. Kezd elfoglalni azt az álláspontot s nem is minden ok nélkül, hogy elvégre a bán ellenségeinek demonstrációját még nem lehet a bán rovására írni. Ismerve az események részleteit, koncedálják, hogy ezek a demonstrációk első sorban a bán regime-je lehetetlenségének a demonstrálására voltak szánva. Jó néven veszik, hogy a felelősséget a bán nem igyekszik magáról eltávolítani és a lehető legnagyobb erélyt fejt ki a zászlósértők megfenyítésére.

A magyar ellenzéki akció persze él az alkalommal és szeretné lángba borítani a politikai porondot, de természetesen akként, hogy az első, aki odaég, Bánffy Dezső legyen. Szörnyen csalódnak azonban, akik ebben az akcióban biznak s akik ettől Bánffyra nézve bármely kellemtelenséget remélnek. Bánffy Dezső báró-

uk a királynapok előtt jóval már voltak arra nézve információi, hogy készül valami tüntetés Zágrábban. Figyelmeztette is a bán, aki azonban megnyugtatta és saját felelősségére vitte le a királyt és a királylyal a kormány tagjait. A bán jóhiszemű információjával szemben Bánffy saját információit kénytelen volt félretenni, miután elvégre Horvátországra nézve a legilletékesebb informátor mégis csak a bán.

Hogy Bánffy ellen a mi ellenzékünk hiába készül akcióra az ezekből egészen nyilvánvaló. Es természetes ezekre hogy Bánffy adandó válaszában mindenesetre az előzményekre reflektálni fog.

Zágráb, október 18. (Saj. tud. táv.) Josipovich minister nyilatkozott ma a zágrábi tüntetésekről. — Kijelentette, hogy diákok csinje az egész, melyet szigoruan megfenyitenek, jövőre a tanárok is szigorubb felügyelet alá kerülnek, mert úgy látszik ők is hibásak. Epen ezért politikai következmények nem lesznek, sajnálná ha a budapesti diákok tüntetnének, mert ily elmérgesítik a dolgot.

Zágráb, október 18. (Saj. tud. táv.) Az egyetem rektora és tanárai értekeztek és egyhangulag kimondták: hogy a magyar zászló kitűzése kétségtelenül jogosult, ez csak utólag szivárgott ki a nyilvánosságra. Eddig 60 diák jelentkezett a rendőrségnél, harminczet letartóztattak. A vizsgálatot szigorral és erélyesen folytatják. Most kiderült, hogy a zászló sértés után a király maga kikorigálta a bánhoz intézett kéziratát ismert korhoz kifejezéssel. A király állítólag elutazásakor lehangoltan megjegyezte: nem hitte volna, hogy még ma is olyan hideg legyen a viszony a magyarok és horvátok között.

Budapest, október 18. (Saj. tud. táv.) A vizsgálat folyásáról a bán naponként háromszor telefonál Bánffynak.

Belgrád, okt. 18. (Saj. tud. távirata.) A horvát tüntetések miatt a hangulat a végtetekig izgatott. Az összes szerbiai horvátokat bolygatni akarják.

Budapest, okt. 18. (Saját tud. táv.) Az egyetemi hallgatók megtartották ülésüket, tiltakozandó a zágrábi tüntetések ellen. Tömegesen vettek részt. Petrasovitch indítványára kifejezték megbotránkozásukat és a zászlóégetést gyalázatos gáztettnek nyilvánították. Abzugoltak; mások provokálni akarják a zágrábi egyetem hallgatóit s nagy zajongás után elvetették az utóbbi indítványokat, elfogadva Petrasovitch indítványát. A hallgatók egy töredéke elvonult a nemzeti párt klubja elé, a hol az ablakban megjelent Sággy professor, mire a hallgatók megszaladtak. — Mintegy husz egyetemi hallgató forcirozza aláírások gyűjtésével, hogy tömegesen Zágrábba utazzanak a horvátokat kihívni. Utczai tüntetés is készül.

Zágráb, október 18. (Saj. tud. táv.) Zorác rendőrkapitány nyilatkozik, hogy a tüntetésről mitsem tudott; a tüntetésnél egyetlen rendőr volt, az is elkésve érkezett.

Bánffy miniszterelnök diszebedje.

Budapest, október 18. (Saj. tud. táv.) Bánffy báró miniszterelnök ma ebédet adott amelyen Goluchovský gróf külügyminiszter, az összes magyar miniszterek, a képviselőház elnöke, Méréy Cajetán udvari és miniszteri titkár és gróf Szécheny követségi titkár vettek részt.

Az osztrák pénzügyminiszter Budapestén.

Budapest, október 18. (Saj. tud. táv.)
B i l i n s k y osztrák pénzügyminiszter ma Budapestre érkezett. Baden gróf osztrák miniszterelnök holnap reggel érkezik.

Szerb sertések behozatala.

Budapest, október 18. (Saj. tud. táv.)
Földmívelési miniszter értesítette a szerb főkonzult, hogy a szerb sertések behozatalát szeptember huszonhattól megengedi. Ez bizonynyal rendkívül jó hatással lesz Szerbia hangulatára.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 18.

Az idő hirtelen hidegre változott s gazdasáink most nagyon sietnek a szántással, nehogy a vetéssel visszamaradjanak ámbár az eső még alig nedvesítette meg a föld talaját.

A helyzet úgy nálunk mint a külföldön szilárdabb lett s a forgalom néhány nap óta megelégnél, különösen a kenyéreművekben nagyobb kereslet volt.

A mai heti piacon az esős idő miatt gyenge behozatal volt, mely a szilárd irányzat folytán sürgősen s jól tartott áron vásároltatt. A tengeri a melyből ma meglehetősen kínáltak — házi ozélokra — szintén magasabb áron kelt el.

Behozatott mintegy 1000 mm. buza s mintegy 1200 mm. tengeri.

Elkelt:

I. minőségű buza 5 frt 80 krtól 5 frt 90 krig.

Közép minőségű buza 5 frt 60 krtól 6 frt 70 krig.

Tengeri morzsolt 8 frt 60 kr.

Tengeri csöves d. mázsája 4 frt 50 kr.

Rozs 4 frt 90 krtól 5 frt 10 krig.

Arpa 4 frt 60 kr.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog özög jelentése. —

Budapest, október 18.

G a b o n a t ű z e t: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 25000 mm. jól tartott napi árakon.

	mmáxa	kggramm	frt
Tiszavidéki	200	82.	6.70
"	300	81.	6.70
"	200	81.	6.80
"	300	81.	6.62 ¹ / ₂
"	400	79.	6.87 ¹ / ₂
"	300	77.	6.70
Fehérmegyesi	1400	78.	6.62 ¹ / ₂
"	1800	78.	6.75
Ó-Bocset	3000	78.	6.40
Bánáti	4700	77.	6.40
Bihari	700	78.	6.40
"	700	76.	6.42 ¹ / ₂
Zab	100		6.15
"	200		6.07 ¹ / ₂
"	100		5.75
"	100		5.90

H a t á r i d ő ű z e t: Amerikából ma valamivel szilárdabb árfolyamokat jelentettek nálunk változatlanul indult az üzlet búzában és tengeriben s tekintettel az igen gyenge üzletmenetre úgy is sárultak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.48—6.50
Buza május—juniusra	6.82—6.83
Tavaszi rozs	6.15—6.17
Ossi rozs	5.98—5.95
Tengeri május—juniusra	4.52—4.53
Tengeri július—augusztusra	5.45—5.50
Tavaszi zab	5.90—5.92
Ossi zab	5.75—5.77
Repose	10.95—

K ü l f ö l d: New-York: búzára ¹/₈—²/₈ tengerire ¹/₈ magasabb. Chicago: búzára ¹/₈ tengerire ¹/₈—¹/₄ magasabb. Páris, London és Liverpool tartott.

E r t é k t ő z s d é: Gyöngült árfolyamokon indult az üzlet s tekintettel a gyenge üzletmenetre papírjaink laányhabban zárulnak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	398.70
Magyar hitelrészvény	483.25
Osztrák államvasut	395.25
Rima-Murányi	284.—
Lombard	112.—

— **Ménes hegyközsége** — mint levelezőnk írja — folyó hó 27-én délelőtt 8 órakor tartja a ménesi községében közgyűlést. — T á r g y a i: 1. A kiküldött bizottság által beterjesztett hegyközségi rendtartás megalkotása illetve annak végleges jóváhagyása. 2. Hegybíró, jegyző és hegyőrök fizetésének megállapítása. Ezen közgyűlésre a hegyközségi szülőbirtokosokat tisztelettel meghívom azzal, hogy a közgyűlési tag jogát mással is gyakorolhatja. A hegyközségi rendtartás a község előjáróságánál megtekinthető.

— **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1895. évi október hó 17-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 54.—55. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 54.—55. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kgr. terjedő súlyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) — krig. — Könnyű (pkint 220 kgr. terjedő súlyban) — krig. Szerbisi: Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli súlyban) krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 220 kgr. terjedő súlyban) krig. — Sertés létszám 1895. okt. hó 15-én volt készlet 12165 darab. 1895. október hó 16-án felhajtator: — darab, 1895. október 16-án elszállított 241 db. 1895. október 17-én maradt készletben 11924 db. — A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e s z ű z e t.

— Október 18. —

Ma! jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 51 forint 50 krajczár, kicsinyben 52 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 18. d. u. 5 óra.

Buza bánási új	6.30—6.75
Buza tiszavidéki	6.35—6.80
Buza pestvidéki	6.30—6.75
Buza fehérmegyesi	6.80—6.75
Buza bácskai	6.40—6.85
Rozs új, elsőrendű	6.05—6.10
Rozs új, másodrendű	6.—6.05
Arpa takarmány	5.—5.20
Arpa égetni való	5.50—6.30
Arpa sörfőzdei	6.90—8.25
Zab	5.85—6.15
Tengeri bánási új	5.85—5.90
Tengeri másnévű	5.80—5.85
Káposzta-repose bánási új	8.—8.25
Kóles	5.30—5.65
Buza március—április	6.81—6.88
Buza szeptember—október	6.47—6.49
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	5.96—6.—
Tengeri május—június	4.58—4.55
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.80—5.90
Zab március—április	5.92—5.94
Zab szeptember—október	5.78—5.75
Káposzta-repose augusztus—szeptember 1894.	10.90—11.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. október 18.

Magyar aranyjárdék 4 ^o / ₁₀₀	120.50
Magyar koronajárdék 4 ^o / ₁₀₀	99.20
Magyar arany 4 ^o / ₁₀₀	124.25
Magyar ezüst 4 ^o / ₁₀₀	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorajegy kölcsön	161.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Osztrák papírjárdék	100.50
Osztrák járdék ezüst	100.75
Osztrák járdék arany	121.50
Koronajárdék	101.25
1860-iki államsorajegy	152.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1055.—
Magyar hitelbank részvény	483.25
Osztrák hitelbank részvény	398.75
Osztrák-magyar államvasut	396.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.54
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	842.—
Német birodalmi márká	58.80
London	128.05
Páris	46.55

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. október 18.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	481.75
Osztrák hitelrészvény	398.75
Anglóbank részvény	177.—
Laenderbank részvény	282.—
Bécsi bankkegyesületi részvény	168.—
Osztrák államvasut részvény	395.—
Déli vasut részvény	112.12
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbe-völgyi) részvény	279.—
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	279.50
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	605.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	99.50
Union	846.50
Török sorajegy	73.50
Bruxi bányá	324.—
Bécsi lovasut	596.—

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 18-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			cm-timétr.	dm-timétr.
Branyoska	+ 8°	felhős	— 14	—
Gyulafehérvár	+ 1°	felhős	— 52	—
Arad	+ 14°	esős	— 139	—
Makó	+ 6°	felhős	— 36	—
Szeged	+ 6°	felhős	— 80	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelöl.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelöl.
Arad, 1895. október 18.

A m. kir. felyammérési hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet
22. szám.

színház.

Havibérlet
22. szám.

Szombaton, 1895. október 19-én

TOTÓ ÉS TATA.

Operette 8 felvonásban. Írták: Paul Richard és Albert Barré. Fordította: Makay Emil. Zenéjét szerző: Antoine Bannes.

S Z E M É L Y E K:

Bernard, kereskedő	Gyöngyi I.
Totó, gyermeke	Pálffy Nina.
Tata, gyermeke	Pálffy Nina.
Cabestan	Rónaszéki.
aurélie	Tolnainé.
Tanfalgylő	Balassa J.
Gaston	Hunyady J.
Cesarine	Szathmáry R.
Egy rendőr	Szendrei M.

H E L Y Á R A K:

Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten	6 frt — kr
Páholy, földszinten vagy első emeleten	4 frt 50 kr
Páholy, második emeleten	8 frt — kr
Támlásszék, (földszinten) a 0. és első három sorban	1 frt 20 kr
Támlásszék, (földszinten) 4, 5, 6. és 7. sorban	1 frt — kr
Támlásszék, (földszinten) 8, 9, 10, 11. és 12-ik sorban	— frt 80 kr
Második emeleten 1. sorban	— frt 80 kr
Második emeleten 2. és 3. sorban	— frt 60 kr
Második emeleten 4. és 5. sorban	— frt 50 kr
Harmadik emeleten, első sor közepén	— frt 60 kr
Harmadik emeleten, közepén a többi soroldalt minden sorban	— frt 40 kr
Karzatülés, közepén	— frt 30 kr
Karzatülés, oldalt	— frt 20 kr
Egy szinlap a pénztárnál	— frt 10 kr

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 18. —

Fehér Kereszt szálloda: Hungerbiller J. kereskedő, Hall. Hirsch M. kereskedő, Bécs. Henry J. lovarda igazgató, Ujvidék. Lichtenstein Ferenc kereskedő, Budapest. Lippisch Gusztáv földbirtokos, Szolnok. Bagi J. földbirtokos, Gyula.

Vasuti szálloda: Molnár Imre kir. közjegyző, Butyin. Kager János Linz.

Feljelős szerkesztő: Vass Géza.

807/1895.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város közönsége által 1896. évben házilag eszköz-
lendő munkához szükséges fenyőfa anyagok szállítá-
sának elvállalása iránt folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

809/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1896. évben szükséges vas-
anyagok szállítása iránt f. é. október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánompénzül leteendő 100 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

808/1895. gazd. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére az 1896. évben szükséges áru-
veges munkáknak elkészítése iránt folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánompénzül leteendő 20 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén rendszeresített I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit követőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.

" " d. u. 3-tól 5 "

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9-től 12 "

Arad, 1895. szept. 9-én.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

812/1895 sz. g.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1896. évben szükséges nyomtatványok előállítására és szállítása iránt folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Az árlejtés alapjául a jelenlegi árjegyzék szolgál.

Bánompénzül leteendő 100 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi okt. hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

810/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1896. évben szükséges határozatlan mennyiségű lámpa-olaj és Stearin-gyertya szállítása iránt folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Arad sz. kir. város r. kapitányi hivatala.

11806/1895.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város polgármestere a f. évi 2114 sz. a. kelt. intézkedésével a vörheny járványt kimondván, a járvány terjedésének megakadályozása céljából a következő óvintézkedéseknek foganatosítását követését és rendeli el.

1. A vörheny beteg és ápolóik szigorúan elkülönítendők, azok látogatása tilos. A fertőzött lakására intő czédulát kell kifüggeszteni.

2. A lakás tisztán tartandó, szellőzendő s naponként kétszer 3%-os carbollal oldattal permetezendő. A beteg által szennyezett tárgyak, fehérneműek elhurcolása tilos. Ott hol a beteg elkülönítése nem ezközzölhető vagy a családi körülmények megkivánják, a beteg kórházba szállítandó.

3. A vörheny beteg családjából senki az iskolát nem látogathatja. Az iskolából kimaradtak csak orvosi igazolvány mellett bocsájtathók újra az iskolába.

4. A járvány beteg szoba, annak minden felszerelése, a használt ruhák és fehérneműek a betegség végződésekor a tisztí orvosok utasítása értelmében az egészségügyi biztosok közbenjárásával fertőtlenítenendők.

5. Oly családnak gazdaságából, hol a járvány felmerült, a betegség elhurcolásának megakadályozása végett, annak megszüntéig tejet elárusítani tilos.

Mindazok, kik a járvány terjedésének megakadályozására vonatkozó óvintézkedéseket megszegik, kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1895. szeptember 24-én, a kapitányi hivatal mint I. fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

18957/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak 58979/1895 számú rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy Mezöhegyesen (Csanád-megye) 12 drb magyar fajú bika darabonként 250 frttól 450 forintig és Tordán (Torda-Aranyos-megye) 16 drb magyar fajú bika darabonként 200 frttól 350 frtig eladó.

Megjegyezzük, hogy a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium hajlandó szegényebb községek részére a bikákat kedvezményes áron és három egymást félénkenként követő részletfizetés mellett átengedni.

Arad, 1895. szept. 28.

A városi tanács.

Főnyeremény 500.000 márka	Sorsolási értesítő.	A nyereményekért az állam kezkesedik.
---------------------------------	----------------------------	---------------------------------------

Részvételre meghívás Hamburg állam jótállása mellett megindult

nagy sorsjátékokra,

melyeken

1.981,720 márka

a bizonyos nyeremény.

Ezen előnyös sorsjáték nyereményei, dacára hogy a tervezett szerint csak **115,000** darab sorsjegy van kibocsájtva, a következők:

A főnyeremény 500.000 Márka.	Az első nyeremény 200.000 Márka.
1 " " 200.000 " "	
1 " " 100.000 " "	
1 " " 75.000 " "	
1 " " 70.000 " "	
1 " " 65.000 " "	
1 " " 60.000 " "	
1 " " 55.000 " "	
2 " " 50.000 " "	
1 " " 40.000 " "	
3 " " 20.000 " "	
21 " " 10.000 " "	
46 nyeremény á 5000 " "	
106 " " 3000 " "	
231 " " 2000 " "	
822 " " 1000 " "	
1325 " " 400 " "	
20 " " 300 " "	
132 " " á 200 " "	
38050 " " á 155 " "	
7990 " " á 134, 100, 98 " "	
7484 " " á 69, 42, 20 m. " "	

Összesen 56,200 nyeremény és a rövidebb hónapokban részben lesz biztos a húzás.

A főnyeremény 1-80 osztálya **50.000** márkából, a 2-ik osztályban **55.000** márkára emelkedik, a 3-ikban **60.000**, a 4-ikben **65.000**, az 5-ikben **70.000**, a 6-ikban **75.000**, a 7-ikben **80.000**, az első nyeremenyvel **300.000**, és végül **500.000** márkára emelkedik.

Az első nyereményhúzásra, mely hivatalosan lesz tudatva

az egész eredeti sorsjegy csak **3.50** frt a fél " " **1.75** frt a negyed " " **0.90** frtbakertül

A résztvevők mindnyájan kapnak tőlem az első húzás után azonnal egy hivatalos, húzási lajstromot minden felhívás nélkül.

Előlegesen ingyen a sorsjáték tervezetét az állam hozzájárulásával, világosan kitüntetve a befejezés és a nyeremény elosztását az osztályokra vonatkozólag.

A kifizetés és küldetése a nyeremény összegeknek általam eszközöltetik a legszigorubb ellenőrzés mellett.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérem eszközölni.

Ajánlatokkal tessék fordulni a fél sorsjegyet vevőknek azonnal s legalább is folyó évi október 31-dikéig.

Tisztelettel

Heckscher József,

bank- és váltóüzlete HAMBURG.

811/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett valamint a rendbrileg letartóztatott egyének részére 1896. évben szükséges fehér és fekete kenyér szállítása iránt folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár 56 dekagramm súlyú adagon kint 375 kr.

Bánompénzül leteendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnak máris az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi okt. hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta

Vannay Gyula

aljegyző.

21130/95.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. belügyminister ur 81945/95 sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszük, hogy lőfegyverek és lőszerrek, valamint ezek alkatrészeinek Abyssiniába való kivitele tilos.

Ezen tilalom megszegése az 1879 évi XL. t. cz. 1. §-a értelmében kihágást képez s az azt követő a lőfegyverek és lőszerrek elkobzásán belül az 1879. évi XL. t. cz. 34. §-a alapján egy hónapig terjedhető elzárással és 300 forintig terjedhető börtönbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1895. szept. 28

A városi tanács.

19126/1895 sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. kir. ministerium leirata alapján közhírré teszük, hogy Abazzia (voloscai járás) gyógyfürdő területén a hálaló kereskedést a fennálló hálalási szabályat 17 §-ában s az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett, az évenkénti fürdőidény alatt vagyis minden év október hava 16-ától, május hó 15-éig tiltatott.

Arad, 1895. szeptember 4-én.

A városi tanács.

21303/1895.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. földmívelésügyi ministeriumnak 72233/95 sz. a kelt rendelete nyomán közhírré teszük, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi szeptember 24-én 148201 sz. a kelt távirati közlése szerint Magyarország egész területéről a juhok és kecskék, továbbá a ragados tüdőlobbal nem fertőzött törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák Csehországba csakis vasnton csakis levágás céljából és kizárólag Aussig, Braunau, Brül, Budweis, Caslau, Falkenau, Gabloncz, Giczin, Jungbunlau, Karlsbad, Kolin, Leitmeritz, Marienbad, Melnik Pardubitz, Pisek, Kaudnitz, Rumburg, Saar, Schmidchov, Jeplitz, Tetschen, Trautenau, Prága, Holleschowitz, és Reichenberg városokba vihetők be.

E szerint gazdasági és hasznos marha bevitele Csehországba egész Magyarország területéről tilos. A jelen hirdetmény a ragados tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságokból származó szarvasmarhák és a magyarországi sertések bevitele tekintetében fennálló eddigi intézkedéseket nem érinti.

Arad 1895. okt. 2.

A városi tanács.

NAGY MENNYISÉGŰ
IZLÉSES, DIVATOS
KÖRZETEKKEL ÉS BETŰTŐAJÓKKAL
VAN
FELSZERELVE.

MŰVEKET, ARJEGYZÉKEKET,
FALRABASZOKAT, FŐLEG
DISZMUNKÁKAT
A LEGJUTÁNYOSABB
ÁRAK MELLETT KÉSZIT.

„Aradi nyomda részvénytársaság”
könyvnyomdája,
könyvkötészete és betűtömöntödéje.

Aradi és csanádi egy. vasutak palotájában.

DISZTANCIÓKÉNT
NAGY SÜLYŰ FÉKTEK
KÖNYVKÖTÉSEI
KÜLÖNLE
KÉSZÍTÉSÉRE

GAZERŐRE
RENDEZETT
3 NAGY ÉS 1 AMERIKAI
GYORSSAJTÓ.